

Natuurtoets

**m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg
te Santpoort-Zuid**

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0434682.00
definitief revisie 00
14 september 2018

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0434682.00

definitief revisie 00
14 september 2018

Auteurs

J.N. Peereboom

Opdrachtgever

Wilma Wonen Nederland B.V.
Jansiuslaan 30
3528 AJ Utrecht

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFP en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
14 september 2018

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
M. van der Made

vrijgave
A. van Dongen

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid
projectnummer 0434682.00
14 september 2018 revisie 00
Wilma Wonen Nederland B.V.

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Planvoornemen	6
1.3	Doel en onderzoeksvragen	6
1.4	Leeswijzer	6
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Soortbescherming	7
2.3	Gebiedsbescherming	8
2.3.1	Natura 2000	8
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	8
2.3.3	Weidevogelleefgebieden	9
2.3.4	Bescherming van houtopstanden	9
3	Methodiek	10
3.1	Algemeen	10
3.2	Bureauonderzoek	10
3.3	Terreinbezoek	11
3.4	Effectbeoordeling en advies vervoltraject	11
4	Resultaten	12
4.1	Gebiedsbeschrijving	12
4.2	Beschermde soorten	13
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	13
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	14
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	18
4.2.4	Bescherming van houtopstanden	18
4.3	Beschermde gebieden	19
4.3.1	Natura 2000-gebieden	19
4.3.2	Natuurnetwerk Nederland	20
4.3.3	Weidevogelleefgebied	20
5	Toetsing	21
5.1	Effectbepaling plan	21
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	21
5.2.1	Vogels	21
5.2.2	Zoogdieren	23
5.3	Effecten op beschermde gebieden	23
5.3.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	23
5.3.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland	23
5.3.3	Effecten op Weidevogelleefgebied	24
6	Bronnen	25

Bijlagen**Bijlage 1: Wettelijk kader**

Globale kaart van Santpoort-Zuid met het projectgebied. Het betreft het rood omkaderde deel. (Bron: Globespotter 2017).

Een topografische kaart van Santpoort-Zuid met de locatie van het projectgebied. (Bron: PDOK 2017).

Conclusies en advies

De initiatienemer, Wilma Wonen Nederland B.V., is voornemens om op de Bloemendaalsestraatweg 4 - 8, waar momenteel Boerderij Sinneveld is gesitueerd, 12 woonhuizen te realiseren. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarom is er inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het projectgebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In het projectgebied is geen Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natura 2000-gebied of Weidevogelleefgebied aanwezig. De dichtstbijzijnde NNN en Natura 2000-gebied liggen op circa 190 meter afstand van het projectgebied, het dichtstbijzijnde Weidevogelleefgebied ligt op circa 1,8 kilometer van het plangebied. Het voornemen zal geen significant negatieve effecten veroorzaken in de NNN en Weidevogelleefgebied. Gezien de korte afstand van het projectgebied op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied kunnen effecten niet worden uitgesloten. Om deze effecten te kunnen bepalen dient er een Aerius berekening worden uitgevoerd. Indien het voornemen een bijdrage heeft van minder dan 1,0 mil/ha/jr (maar meer dan 0,05 mol/ha/jr) dient er een melding te worden gemaakt. Wanneer het voornemen een grotere bijdrage heeft dan 1,0 mol/ha/jr dient er een vergunning aangevraagd te worden. Zie Tabel 1 voor de resultaten.

Tabel 1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN	Weidevogelleefgebied
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja	Nee	Nee
Effecten?	mogelijk	Nee	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Aerius-berekening	Nee	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Nog onduidelijk	Ja	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat het leefgebied van de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het projectgebied.

- *Algemene broedvogels*
- *Vogels - Boerenzwaluw*
- *Zoogdieren (grondgebonden zoogdieren) – Bunzing*

In Tabel 2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid
 projectnummer 0434682.00
 14 september 2018 revisie 00
 Wilma Wonen Nederland B.V.

Tabel 2 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in projectgebied?	Nader onderzoek nodig?	Is er sprake van een overtreding	Ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?	Vervolg-stappen
Algemene broedvogels	Mogelijk, tijdens het broedseizoen.	Nee	Nee, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt of maatregelen worden genomen om overtreding te voorkomen	Nee	Ja	Werken buiten het broedseizoen
Boerenzwaluw	Ja, nesten aanwezig in de stallen in het plangebied	Nee	Nee, de staat van instanthouding is gunstig dus er zijn geen maatregelen nodig. Wel geadviseerd om mitigerende maatregelen te nemen	Nee	Ja	Advies is om te wachten tot de sloop van de stallen tot de nieuwe boerderij is gerealiseerd, met genomen maatregelen om de huidige kolonie zich daar te laten vestigen
Bunzing	Nee, vergelijkbaar biotoop aanwezig in de regio	Nee	Nee, wel geadviseerd de watergangen rondom het projectgebied intact te laten	Nee	Ja	Advies is om de watergangen intact houden voor het instant houden van een gunstig foerageergebied voor de bunzing

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Wilma Wonen is voornemens de percelen Bloemendaalsestraatweg 4 – 8 te Santpoort-Zuid maximaal 12 woningen te realiseren. Dit wijzigingsplan betreft de percelen van een agrarisch bedrijf. De eigenaar van het agrarisch bedrijf is voornemens te verhuizen buiten het stedelijk gebied, ten oosten van het projectgebied langs de spoorlijn. In het bestemmingsplan is de locatie aangewezen als wijzigingsgebied om woningbouw mogelijk te maken. In de wijzigingsbevoegdheid worden voorwaarden gesteld waaraan de ontwikkeling moet voldoen.

Ruimtelijke plannen, zoals dergelijke bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

In Figuur 1.1 is de ligging van het projectgebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het projectgebied. De rode omranding is het projectgebied volgens het huidige bestemmingsplan. (Bron: Globespotter, 2017).

1.2 Planvoornemen

Wilma Wonen is voornemens om op een deel van het terrein van Bloemendaalsestraatweg 4 – 8 te Santpoort-Zuid maximaal 12 woningen te realiseren. Dit wijzigingsplan betreft het oostelijke deel van het terrein.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van de voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan?
- Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?
- Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in de beïnvloedingszone van het projectgebied beschermde natuurgebieden (NNN en/of Natura 2000) voor?
- Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop?
- Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het projectgebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van

instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de bijlage).

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Ook zijn de provincies niet altijd het bevoegd gezag. In bepaalde gevallen¹ is dit het rijk (via RVO). Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/taken-en-rolverdeling-bevoegdheden>

2.3.3 Weidevogelleefgebieden

Provincie Noord-Holland heeft de intentie om duurzame weidevogelpopulaties te bevorderen. Dit doet zij onder andere door het beschermen van weidevogelleefgebieden. Een wijziging van het bestemmingsplan die leidt tot oppervlakteverlies, verstoring of een peilverlaging in het weidevogelleefgebied is niet toegestaan. Hier wordt echter wel het principe 'Nee, tenzij' gehanteerd wanneer er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en een groot openbaar belang wordt gediend. Wanneer een ingreep impact gaat hebben op een weidevogelleefgebied, dan moet de initiatiefnemer op eigen kosten de mitigerende maatregelen compenseren. De provinciale regels voor natuurcompensatie staan in de PRVS en zijn verder uitgewerkt in de Uitvoeringsregel compensatie natuur en recreatie (Provincie Noord-Holland, 2018).

2.3.4 Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom (Boswet) en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare). De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m². Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

Voor houtopstanden groter dan 1.000 m² is veelal sprake van overlap met de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De mate van overlap kan per gemeente verschillen en is dus maatwerk. Toetsing aan de APV valt buiten de scope van de Natuurtoets. Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het projectgebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2013-2018 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het projectgebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 9 augustus 2018 is vanaf circa 7:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecoloog van Antea Group. Dit terreinbezoek is uitgevoerd tijdens gedeeltelijk bewolkt weer met een temperatuur van circa 19 C°. Het projectgebied is te voet belopen.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het projectgebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het projectgebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied is gelegen aan de Bloemendaalsestraatweg 4-8 in Santpoort-Zuid (gemeente Velsen) in de provincie Noord-Holland. Het projectgebied is in het noorden, zuiden en westen omringt door woonwijken en ten oosten door een spoorlijn. Aan het zuidelijke en oostelijke deel is een watergang aanwezig. In Figuur 4.1 is een impressie gegeven van het projectgebied.

Figuur 4.1. Impressie van het projectgebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het projectgebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrictlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde ‘andere soorten’ uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming:

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied (met een straal van 2,5km) die in het NDFP zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrictlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een ‘X’ (NDFP, 2013-2018).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
	Wespendief	X		
Zoogdieren	Bunzing			X
	Boommarter			X
	Damhert			X
	Eekhoorn			X
	Hermelijn			X
	Noordse woelmuis			X
	Vleermuizen**		X	
	Wezel			X
Amfibieën	Rugstreeppad		X	
	Vroedmeesterpad		X	
Reptielen	Zandhagedis		X	
Insecten - Dagvlinders	Aarbeivlinder			X
	Bruine eikenpage			X
	Duinparelmoervlinder			X
	Grote vos			X
Insecten - Libellen	Gevlekte witsnuitlibel		X	
	Sierlijke witsnuitlibel		X	
Vissen	Geen waarnemingen			
Planten	Brave hendrik			X
	Kartuizer anjer			X
	Muurbloem			X
	Stofzaad			X
	Overige soortgroepen	Geen waarnemingen		

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

**Vleermuizen: franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het projectgebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

Afbakening relevante soorten

Aangezien het projectgebied een beperkte omvang heeft, deels verhard, bebouwd en de grond grotendeels uit zand en gras bestaat, niet aansluit op grote natuur(lijke)gebieden, in een verstoorde omgeving ligt, geen open water bevat en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan Santpoort-Zuid loopt, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen: (water)zoogdieren, vissen en andere soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren en slakken). Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het projectgebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

De overige soortgroepen worden hierna beschreven: **vogels, zoogdieren** (kleine marterachtigen en vleermuizen), **amfibieën, reptielen, insecten** (dagvlinders en libellen) en **flora**.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals eerder aangegeven zijn er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie Bijlage 1). Deze soorten vallen onder te verdelen tussen soorten die nestelen in gebouwen en soorten die nestelen in bomen. Een aantal soorten zijn uit te sluiten:

Gebouwbewonende soorten zoals de huismus en gierzwaluw nestelen hoofdzakelijk op daken, onder dakpannen en andere openingen. De enige bebouwing in het projectgebied betreft een aantal stallen die geen geschikt biotoop vormen voor deze soorten door ongunstige elementen zoals gebrek aan dakpannen en de klimatologische omstandigheden die sterke temperatuurwisselingen veroorzaken die fataal kunnen zijn voor de jongen. De aanwezigheid van nesten van deze gebouwbewonende soorten in het projectgebied is uitgesloten.

De in de regio waargenomen boombewonende soorten betreffen de boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer en wespandief. Deze soorten hebben de voorkeur voor nesten of horsten in meer beboste omgevingen. Dit biotoop is niet aanwezig in het projectgebied. De ooievaar kan nestelen in bebouwde gebieden, maar is wel afhankelijk van elementen zoals hoogspanningsmasten of nestlocaties die specifiek zijn ingericht voor ooievaars. Dit biotoop is niet aanwezig. De aanwezigheid van nesten en horsten van deze soorten in het projectgebied is uitgesloten.

De kerkuil wordt wel behandeld.

Kerkuil

De kerkuil is een soort die voorkomt in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. De kerkuil broedt vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens. De kerkuil broedt tegenwoordig in ongeveer 90 procent van de gevallen in nestkasten die in deze gebouwen zijn geplaatst (Bron: BIJ12a, 2017). Op het terrein en deels in het projectgebied is bebouwing aanwezig die geschikt is voor een nest van een kerkuil. De eigenaar van de boerderij heeft te kennen gegeven geen nestgelegenheid aan te bieden voor de kerkuil, in verband met verstoring van de nesten van de boerenwaluw, die op het terrein aanwezig is. Er zijn verder ook geen sporen (o.a. braakballen, varen of krijtsporen) gevonden van de aanwezigheid van de kerkuil. De aanwezigheid van de kerkuil in het projectgebied kan worden uitgesloten.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Een Categorie 5-vogelsoort die in het projectgebied is waargenomen, is de boerenwaluw.

Boerenwaluw

Een deel van de bebouwing, de stallen, op het terrein valt in het projectgebied en de intentie is om deze te verwijderen voor de bebouwing van nieuwe woningen. In deze stallen zijn nesten van de boerenwaluw aanwezig (zie Figuur 4.2).

Figuur 4.2: Er zijn meerdere nestlocaties van de boerenwaluw in de stallen in het projectgebied aangetroffen.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1 en 3.5)

De boom en de vegetatie aan de randen van het projectgebied bieden een geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende soorten zoals winterkoning en de roodborst. Het kan niet worden uitgesloten dat er in het projectgebied algemeen voorkomende vogels tot broeden komen.

Zoogdieren (grondgebonden zoogdieren)

Uit de bureaustudie komt naar voren dat een aantal beschermde grondgebonden zoogdieren in de omgeving van het projectgebied zijn waargenomen. De in de regio aanwezige beschermde soorten de boommarter, damhert en eekhoorn zijn soorten met de voorkeur voor een bebost biotoop. Deze is in het projectgebied niet aanwezig. De noordse woelmuis heeft onder andere een variatie in de aanwezige vegetatie nodig. In het projectgebied is qua vegetatie vrijwel alleen gras aanwezig. Zodoende kan de aanwezigheid van de eerder genoemde zoogdiersoorten in het projectgebied worden uitgesloten. De bunzing, hermelijn en wezel worden wel behandeld. Deze drie soorten zijn ook bekend als de kleine marterachtigen.

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt hij ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. De bureaustudie toont aan dat de bunzing in het projectgebied is waargenomen. Langs de beek is ook voldoende vegetatie beschikbaar voor dekking en prooidieren zoals de bruine kikker zijn tijdens het terreinbezoek waargenomen. De watergang gaat verder door en het Nationaal park Zuid-Kennemerland ligt op circa 190 meter afstand van het projectgebied af. De aanwezigheid van de bunzing kan niet worden uitgesloten.

De gevolgen van het voornemen op de bunzing wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle biotopen voor: open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers, vochtig terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. Hermelijnen gebruiken een holle boom, een ruimte tussen rotsen of een verlaten hol als nest. Tijdens het terreinbezoek zijn geen muizenholen waargenomen, potentiële schuil- en broedlocaties zijn ook niet aanwezig. De aanwezigheid van de hermelijn wordt uitgesloten.

Wezel

De wezel leeft bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap, maar komt voor in veel verschillende biotopen. Hoofdzakelijk in droger gebied dan de hermelijn. Echter overall waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. De wezel zoekt graag dekking op, bijvoorbeeld bij boschages, houtstapels of heggen. De hoeveelheid dekking, nestgelegenheid en voedselbeschikbaarheid in het projectgebied is te beperkt voor de aanwezigheid van de wezel. De wezel wordt uitgesloten.

Zoogdieren (vleermuizen)

Uit de bureaustudie is gebleken dat een aantal beschermde vleermuizen voorkomt in de omgeving van het projectgebied. Gebouwen vormen in zijn algemeenheid in potentie geschikte verblijf- en rustplaatsen voor vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen (zoals bijvoorbeeld de in dorpen en steden veel voorkomende gewone dwergvleermuis en laatvlieger) verblijven in gebouwen achter of in kleine ruimtes met constante klimatologische omstandigheden. In gebouwen vormen richels, betimmeringen, kieren, boeiboorden, gaten en spouwmuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Spouwmuurgaten, dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of de vleermuizen verblijven achter deze elementen. Ook vinden bepaalde vleermuissoorten geschikte verblijfplaatsen in bomen. In het projectgebied zijn geen bomen met geschikte ruimtes (zoals hollen, gaten of scheuren) aanwezig. Hierdoor zijn verblijfplaatsen van vleermuizen in de bomen uitgesloten.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

De stallen vormen geen geschikt biotoop voor gebouwbewonende vleermuizen. In de betreffende stallen zijn niet de eerder genoemde noodzakelijke elementen aanwezig die geschikte verblijfplaatsen vormen voor gebouwbewonende vleermuizen. De boom in het plangebied is onderzocht op holttes en gaten die geschikt kunnen zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van gebouwbewonende- en boombewonende vleermuizen binnen het projectgebied worden uitgesloten.

Vliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen (zoals bomenrijen en watergangen) als vliegroutes. Deze landschapselementen zijn niet aanwezig. (Essentiële) vliegroutes van vleermuizen rondom het projectgebied zijn naar verwachting niet aanwezig.

Foerageergebied

De aanwezigheid van vee in het projectgebied trekt insecten aan, hierdoor ontstaat een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. De eigenaar heeft ook aangegeven dat vleermuizen op het terrein zijn waargenomen. Er is voor vleermuizen vergelijkbaar foerageergebied in de omgeving aanwezig, dus het projectgebied is geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Amfibieën

Rugstreepad en vroedmeesterpad

Uit de bureaustudie komen de rugstreepad en vroedmeesterpad naar voren. De rugstreepad is een pionier soort en komt voornamelijk voor in gebieden met een hoge dynamiek, bijvoorbeeld bij door mensen verstoorte terreinen. Daarbij geeft de soort de voorkeur aan tijdelijke ondiepe wateren zoals greppels of rijsporen. De vroedmeesterpad is een soort van voornamelijk ruderaal terrein (groeves), half natuurlijke graslanden en stad en dorp. In deze landschapstypen wordt de soort aangetroffen in poelen, kleine geïsoleerde wateren en in bronmilieus. De vroedmeesterpad komt in een kleinschalig en zonnig landschap voor. Veel schuilplaatsen in de vorm van holletjes, spleten en stenen, de aanwezigheid van bodemreliëf en de afwezigheid van strooisel zijn van groot belang en karakteristiek voor de habitat. Het biotoop in het projectgebied voldoet niet aan de habitatseisen die de soorten stellen, bovendien staat de vroedmeesterpad in het gebied aangegeven als “niet wild” (RAVON, 2018), een indicatie dat de soort niet op een natuurlijke manier het gebied heeft bereikt maar is uitgezet. Vanuit de bureaustudie is naar voren gekomen dat de dichtstbijzijnde rugstreepad in Nationaal Park Kennemerland-Zuid aanwezig is en er één waarneming van de vroedmeesterpad bekend is in Artisklas, ten oosten van het projectgebied. De aanwezigheid van beide soorten in het projectgebied wordt uitgesloten.

Reptielen

Zandhagedis

Zandhagedissen komen voor in zandige, droge, open terreinen in heiden en duinen, respectievelijk met struikhei (*Calluna vulgaris*) en helm (*Ammophila arenaria*) als de belangrijkste structuurbepalende soorten. Uit de gegevens van de bureaustudie blijkt dat de zandhagedis hoofdzakelijk voorkomt in Natuur Park Kennemerland-Zuid. In het projectgebied komt dit biotoop niet voor, zodoende wordt de aanwezigheid van de zandhagedis uitgesloten.

Insecten – dagvlinders

Uit de bureaustudie komen de dagvlinders, aardbeivlinder, bruine eikenpage, duinparelmoervlinder en grote vos naar voren. De aardbeivlinder komt voor op zowel droge als vochtige terreinen met een afwisseling van lage en hoge vegetaties. De bruine eikenpage is een vrij zeldzame standvlinder die lokaal voorkomt op hogere zandgronden. De soort, met als waardplant eik, komt daar voor in bosranden, open bospaden, eikenhakhout, kapvlakten in eikenbossen en jonge eikenaanplant. De duinparelmoervlinder komt voor in open duingraslanden en vochtige duinvalleien. De soort heeft diverse viooltjes als waardplant. De grote vos is een zeldzame standvlinder die als waardplant voornamelijk iep heeft, komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Het projectgebied voldoet niet aan de habitatseisen van alle dagvlindersoorten, waarmee de aanwezigheid van deze soorten in het projectgebied is uitgesloten.

Insecten – libellen

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. De sierlijke witsnuitlibel komt voor in schone, vegetatievrije vennen, plassen en dode rivierarmen. Het projectgebied vormt geen geschikt biotoop voor deze soort, waarmee de aanwezigheid van deze soort in het projectgebied wordt uitgesloten.

Planten

Brave hendrik

De brave hendrik komt voor op bewerkte, vochtige, zeer stikstofrijke grond rondom boerderijen, mesthopen en plekken waar wordt geplast. Het NDFF toont één waarneming van de soort, op circa 1,4 kilometer afstand van het projectgebied. Het gaat hier om een zeldzame soort die niet in vergelijkbaar terrein in het projectgebied is waargenomen. De brave hendrik is uitgesloten van aanwezigheid in het projectgebied.

Kartuizer anjer

De kartuizer anjer komt voor in gras op zandgronden. Dit type biotoop komt niet in het projectgebied voor, zodoende is de aanwezigheid van deze soort in het projectgebied uitgesloten.

Muurbloem

De muurbloem groeit vooral op oude muren. Voorwaarde is dat de specie tussen de stenen veel kalk bevat. Dit type biotoop komt niet in het projectgebied voor, zodoende is de aanwezigheid van deze soort in het projectgebied uitgesloten.

Stofzaad

Stofzaad komt voor in bossen en duinstruikgewas, op vrij vochtige tot droge voedselarme grond. De soort is bekend uit het NP Zuid-Kennermerduinen. Dit type biotoop komt niet in het projectgebied voor, zodoende is de aanwezigheid van deze soort in het projectgebied uitgesloten.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het projectgebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het projectgebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels	Artikel 3.1	Mogelijk	Potentiële nestlocaties in bomen en vegetatie
Boerenzwaluw	Artikel 3.1	Ja	Projectgebied vormt foerageergebied en stallen worden gebruikt als nestlocatie
Bunzing	Artikel 3.10A	Mogelijk	Waarneming in NDFF, watergang vormt potentieel foerageergebied

4.2.4 Bescherming van houtopstanden

De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m². Hier is geen sprake van, omdat het projectgebied in binnen de bebouwde kom ligt en er sprake is van één boom. Zodoende is de bescherming van houtopstanden is niet van toepassing en valt het rooien onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor het rooien van bomen in gemeente Velsen is een Omgevingsvergunning noodzakelijk.

4.3 Beschermde gebieden

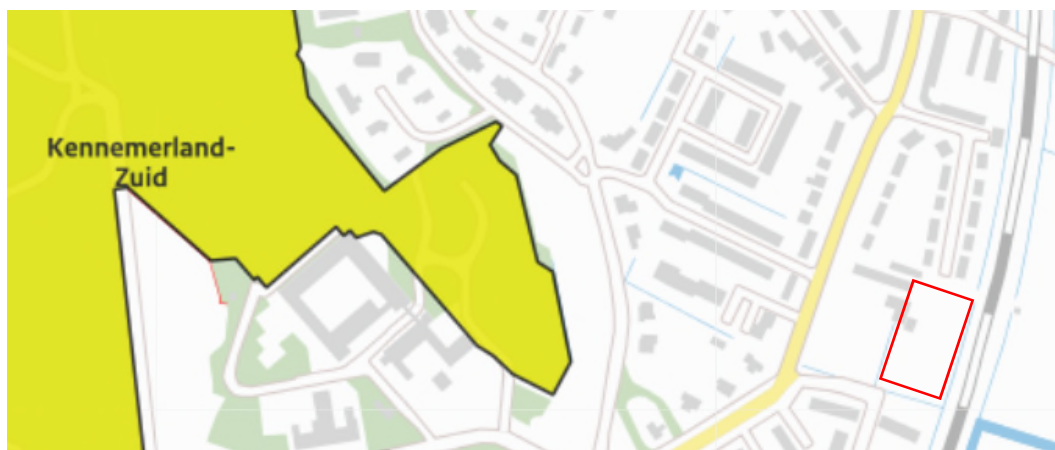
4.3.1 Natura 2000-gebieden

Op een afstand van circa 190 meter ten westen van het projectgebied ligt het Natura 2000-gebied het Kennemerland-Zuid (zie Figuur 4.3). De status van Kennemerland-Zuid is toegewezen als Habitatrichtlijn gebied. Er zijn meerdere habitattypen toegewezen aan het gebied:

- Ruimte voor natuurlijke bestuiving: witten duinen H2120 en embryonale duinen H2110 o.m. van belang als habitat voor kleine mantelmeeuw, dwergstern, bontbekplevier en strandplevier (2.01);
- Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijze duinen (H2130), ook als habitat van tapuit, velduil en blauwe kiekendief, door tegengaan van vergrassing en verstruweling (2.02);
- Uitbreiding oppervlakte (ook in zeereep) en verbetering kwaliteit (structuurvariatie en soortenrijkdom) van duinbossen (droog) H2190_A (2.04);
- Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (kalkrijk) (H2190_B). Behoud vochtige duinvalleien (H2190) als habitat van roerdomp, lepelaar, blauwe kiekendief, velduil, noordse woelmuis, nauwe korfslak en groenknolorchis (vergroting oppervlakte vrijwel overal gedaan) (2.05).

De volgende habitatoorten zijn toegewezen aan Kennemerland-Zuid:

- Nauwe korfslak (H1014);
- Kleine modderkruiper (H1149);
- Meervleermuis (H1318);
- Groenknolorchis (H1903)

Figuur 4.3: Globale ligging van het projectgebied (rood omrand) t.o.v. Natura 2000. Het Kennemerland-Zuid gebied is links weergegeven in de kleuren geelgroen. (bron: Aerius calculator, 2018).

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Binnen het projectgebied is geen NNN aanwezig. Het meest nabij gelegen NNN gebied ligt circa 190 meter ten westen van het projectgebied (zie Figuur 4.4). Het gebied is toegewezen als Duinbos (N15.01).

Figuur 4.4: Globale ligging van het projectgebied (rood omrand) t.o.v. de NNN. Het lichtgroen gekleurde vlak links is het dichtstbijzijnde NNN gebied. (bron: Natuurbeheerplannen Provincie Noord-Holland, 2018).

4.3.3 Weidevogelleefgebied

Binnen het projectgebied is geen Weidevogelleefgebied aanwezig. Het meest nabij gelegen Weidevogelleefgebied ligt circa 1,8 kilometer afstand van het projectgebied (zie Figuur 4.5).

Figuur 4.5: Globale ligging van het projectgebied (rood omrand) t.o.v. Weidevogelleefgebied. Het lichtgroen gekleurde vlak rechts is het dichtstbijzijnde Weidevogelleefgebied. (bron: Natuurbeheerplannen Provincie Noord-Holland, 2018).

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangegeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

De initiatienemer, Wilma Wonen Nederland B.V., is voornemens om op de Bloemendaalsestraatweg 4, waar momenteel Boerderij Sinneveld is gesitueerd, 12 woonhuizen te realiseren. De paardenloopbak, een aantal stallen en een stuk weiland zullen hiervoor plaats maken. Het voornemen is om de watergangen aan de oostelijke en zuidelijke rand intact te houden.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

5.2.1 Vogels

Boerenwaluw

De boerenwaluw valt onder categorie 5 van de jaarrond beschermde vogelnesten als er zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De categorie 5 vogelsoorten keren vaak terug naar de plaats waar zij in het verleden hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar wel over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen wanneer de nesten worden vernietigd. Omdat de staat van instandhouding van de boerenwaluw is in Nederland gunstig (SOVON, 2018), is er geen sprake van een overtreding. Het voornemen zal de nesten van de boerenwaluw vernietigen. Het is de bedoeling dat de huidige eigenaar van het terrein gaat verhuizen naar een nog te bouwen boerderij aan de andere kant van de spoorlijn aan de oostelijke kant van het projectgebied. De eigenaar heeft het voornemen om een vergelijkbaar biotoop voor de boerenwaluw beschikbaar te stellen in de hoop dat de boerenwaluw zich op de nieuwe boerderij zal vestigen, door de te bouwen stallen zo in te richten om nestgelegenheid te creëren. Het wordt geadviseerd om dit voornemen voort te zetten, zodat er een reële kans bestaat dat de boerenwaluw verhuist naar de nog te bouwen boerderij. Hoewel niet verplicht, wordt er zodoende een maatregel genomen om de negatieve effecten op de boerenwaluw te compenseren. Het is hierbij van belang dat de nieuwe boerderij gerealiseerd is voordat de huidige nestlocaties worden vernietigd. In Tabel 5.1 is een advies opgenomen voor mogelijke maatregelen ten gunste van de ontwikkeling van boerenwaluw nesten, ter bevordering van kolonisatie bij de nieuwe boerderij.

Tabel 5.1: Advies voor maatregelen ten behoeve van de boerenzwaluw. (Bron: Vivara, 2018).

Mogelijke mitigerende maatregelen ten behoeve van de boerenzwaluw

- Vanaf begin april een (halve) deur, raampje (of speciaal “vlieggat”) van stal of schuur openhouden, zodat de boerenzwaluw toegang heeft en vliegroutes van en naar de nesten; kunstnesten plaatsen?
- De Boerenzwaluw geeft de voorkeur aan relatief kleine, beschutte ruimten. Een hulplankje of kunstnest moet op een verborgen plaats worden opgehangen, met voorkeur in het schemerdonker zodat de boerenzwaluw licht van een open deur of open raam kan zien;
- Tussen het nest en zoldering ongeveer 15 cm ruimte behouden;
- Nestgelegenheden moeten niet beschikbaar zijn onder een plat, niet geïsoleerd dak. Er is anders een risico dat er warmte opbouwt die de boerenzwaluw niet aankan;
- Indien er geen kunstnesten worden geplaatst, dienen er modderplaatsen in de omgeving van de nestruimte aanwezig zijn;
- Mogelijke overlast door ontlasting kan worden opgevangen door in de laatste weken kranten onder de nesten te plaatsen of door een plank onder de nesten te plaatsen;
- Het plaatsen van een waslijn in de stal of tussen gebouwen biedt meer zicht voor de boerenzwaluw, houdt de boerenzwaluw buiten het bereik van katten en geeft de ouders de gelegenheid om hun jongen snel te voeren.

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli²) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het projectgebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten met name in opgaande vegetatie. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het projectgebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Dit kan door het kort maaien van de vegetatie en het creëren van continue verstoring. Mocht het ongeschikt maken niet mogelijk zijn dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden het projectgebied en directe invloedzone gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het projectgebied dan worden locatie specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Bij in acht name van bovenstaande maatregelen worden de algemene broedvogels niet verstoord en is er geen sprake van een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. De werkzaamheden kunnen dan onbelemmerd doorgaan.

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

5.2.2 Zoogdieren

Bunzing

De bunzing staat vermeld op onderdeel A, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De soort staat landelijk niet op de vrijstellingslijst, maar is daar wel op gezet door de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Voor de soorten vermeld op onderdeel A geldt dat het verboden is de soorten opzettelijk te doden of te vangen (art 3.10, lid 1), ook is het verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (art 3.10, lid 2). Er is echter geen sprake van een verbod op verstoring van de soorten (in tegenstelling tot onder art 3.1 en 3.5 beschermde soorten).

Vanuit de gegevens van de bureaustudie is naar voren gekomen dat de bunzing aan de zuidelijke rand van het projectgebied is waargenomen. De watergang waar de bunzing is waargenomen vormt geschikt foerageergebied voor de bunzing. Er gaat echter geen essentieel gebied verloren voor de bunzing, omdat er vergelijkbaar biotoop in de nabijheid van het projectgebied aanwezig is. Het voornemen is wel om de watergangen rondom het projectgebied intact te houden. Betreft de bunzing is dit niet verplicht, wel optioneel. Indien de watergangen intact blijven, blijft er foerageergebied voor de bunzing aanwezig. Negatieve effecten op de bunzing zijn dan uitgesloten.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen 190 meter afstand van het projectgebied het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid ligt. De woningen en de daarbij behorende verkeersgeneratie leiden tot de uitstoot van stikstof. De depositie van stikstof kan middels verzuring leiden tot negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Op basis van de beperkte afstand tot het Natura 2000-gebied kunnen effecten niet worden uitgesloten.

Om de bijdrage van het voornemen aan de stikstofdepositie te bepalen dient een berekening te worden uitgevoerd met AERIUS Calculator. De grenswaarde (1,0 mol/ha/jr) van Kennemerland-Zuid is vooralsnog niet verlaagd. Dit betekent dat indien het voornemen een bijdrage heeft van minder dan 1,0 mol/ha/jr (maar meer dan 0,05 mol/ha/jr) een melding gedaan kan worden. Indien sprake is van een bijdrage van meer dan 1,0 mol/ha/jr, dient er een vergunning aangevraagd te worden.

5.3.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland

Voor wat betreft de NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen beschermde NNN binnen het projectgebied. Er is van directe aantasting dan ook geen sprake. In de omgeving van het projectgebied liggen wel beschermde gebieden, namelijk Duinbos (N15.01) in het Nationaal Park Kennemerland-Zuid. De provincie hanteert geen externe werking op de NNN. Vanuit dit oogpunt zijn er geen belemmeringen. Het provinciaal beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid
projectnummer 0434682.00
14 september 2018 revisie 00
Wilma Wonen Nederland B.V.

5.3.3 Effecten op Weidevogelleefgebied

Bij enig significant negatief effect op Weidevogelleefgebieden wordt het 'Nee, tenzij' principe gehanteerd. De provinciale regels voor natuurcompensatie staan in de PRVS en zijn verder uitgewerkt in de Uitvoeringsregel compensatie natuur en recreatie (Provincie Noord-Holland, 2018). Er wordt alleen een uitzondering gemaakt wanneer er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is of groot openbaar belang wordt gediend. Het dichtstbijzijnde Weidevogelleefgebied ligt op circa 1,8 kilometer afstand van het projectgebied. Negatieve effecten op Weidevogelleefgebieden wordt uitgesloten.

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid
projectnummer 0434682.00
14 september 2018 revisie 00
Wilma Wonen Nederland B.V.

6 Bronnen

BIJ12a, 2017. Kennisdocument Kerkuil

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Vivara, 2018. Een kunstnest voor de boerenzwaluw ophangen

Overig:

Aerius calculator

Globespotter

NDFF

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid
projectnummer 0434682.00
14 september 2018 revisie 00
Wilma Wonen Nederland B.V.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort. Opgenomen zijn: vogels die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Vogels	Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
	Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
	Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
	Bergeend	Grote stern	Rietgors
	Bergfluitier	Grote zilverreiger	Rietzanger
	Bijeneter	Havik	Rode wouw
	Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
	Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
	Boerenwaluw	Huiswaluw	Roodborsttapuit
	Bontbekplevier	Ijsvogel	Roodhalsfuut
	Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
	Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
	Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
	Boomkruiper	Kleine barmsijs	Slechtvalk
	Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
	Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
	Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
	Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
	Bosuul	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
	Braamsluiper	Kluut	Steenuil
	Brandgans	Kneu	Steltkluut
	Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
	Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
	Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
	Cetti's zanger	Kraanvogel	Tjiftjaf
	Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
	Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluitier
	Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
	Dwergstern	Kwak	Visarend
	Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
	Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
	Fitis	Matkop	Wespendief
	Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
	Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
	Gekraagde roodstaart	Nachtwaluw	Witbandkruisbek
	Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
	Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
	Glanskop	Oeverloper	Woudaap
	Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
	Grasmus	Oeverwaluw	Zwarte mees
	Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
	Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
	Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
	Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
	Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
	Griel	Poelruiter	Zwartkop

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid
projectnummer 0434682.00
14 september 2018 revisie 00
Wilma Wonen Nederland B.V.

	Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
	Groenling		

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam	
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster	
	geelbuikvuurpad		otter	
	heikikker		bever	
	kamsalamander		hazelmuis	
	knoflookpad		lynx	
	rugstreepad		noordse woelmuis	
	vroedmeesterpad		wilde kat	
poelkikker	wolf			
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder		Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder			bechsteins vleermuis
	boszandoog	bosvleermuis		
	donker pimperlblauwtje	brandts vleermuis		
	grote vuurvlinder	franjestaart		
	pimperlblauwtje	gewone grootoorvleermuis		
	tijmblauwtje	grijze grootoorvleermuis		
zilverstreephooiibeestje	grote hoefijzerneus			
Haften	oeveraas	grote rosse vleermuis		
Kevers	brede geelrandwaterroofkever	ingekorven vleermuis		
	gestreepte waterroofkever	kleine dwergvleermuis		
	juchtleerkever	kleine hoefijzerneus		
	vermiljoenkever	laatvlieger		
Libellen	mercuurwaterjuffer	meervleermuis		
	bronslibel	mopsvleermuis		
	gaffellibel	noordse vleermuis		
	gevlekte witsnuitlibel	rosse vleermuis		
	groene glazenmaker	ruige dwergvleermuis		
	noordse winterjuffer	tweekleurige vleermuis		
	oostelijke witsnuitlibel	vale vleermuis		
	rivierrombout	watervleermuis		
sierlijke witsnuitlibel	gewone dwergvleermuis			
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus	
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bulrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis	
	gladde slang		gestreepte dolfijn	
	muurhagedis		gewone dolfijn	
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn	
Sporenplanten	geel schorpioenmos		grijze dolfijn	
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis	
	kleine vlotvaren		narwal	
Vissen	steur		orka	
	houting		tuumelaar	
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn	
	platte schijfhoren		noordse vinvis, potvis	
Zaadplanten	liggende raket		butskop	

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid
projectnummer 0434682.00
14 september 2018 revisie 00
Wilma Wonen Nederland B.V.

	drijvende waterweegbree		dwergvinvis
	groenknolorchis		griend,
	kruipend moerasscherm		spitsdolfijn van gray
	zomerschroeforchis		witte dolfijn

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
Dagvlinders	Vuursalamander	Zoogdieren	
	Aardbeivlinder		Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimpernelblauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimpernelblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
Veenbeparelmoervlinder	Konijn*		
Veenhooibeestje	Molmuis		
Veldparelmoervlinder	Ondergrondse woelmuis*		
Zilveren maan	Ree*		
Reptielen	Adder	Rosse woelmuis*	
	Hazelworm	Steenmarter	
	Levendbarende hagedis	Tweekleurige bosspitsmuis*	
	Ringslang	Veldmuis*	
Libellen	Beekkrombout	Veldspitsmuis*	
	Bosbeekjuffer	Vos*	
	Donkere waterjuffer	Waterspitsmuis	
	Gevlekte glanslibel	Wezel**	
	Gewone bronlibel	Wild zwijn	
	Hoogveenglanslibel	Woelrat*	
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer	Kevers	
		Vliegend hert	

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid
 projectnummer 0434682.00
 14 september 2018 revisie 00
 Wilma Wonen Nederland B.V.

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw pazelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnactorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karthuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjgentiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nactorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g	

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Natuurtoets

m.b.t. Wijzigingsplan Bloemendaalsestraatweg te Santpoort-Zuid
projectnummer 0434682.00
14 september 2018 revisie 00
Wilma Wonen Nederland B.V.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermd gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

Nee, zeker geen negatief effect op soorten, habitats van soorten of habitotypen

Geen vergunning nodig
 Is of wordt er wel een aanvraag gedaan dan wordt er een besluit tot afwijzing genomen door het bevoegd gezag

Oordeel bevoegd gezag

Kans op negatief effect (=verslechtering) maar zeker niet significant

Kans op significant negatief effect (=significante verslechtering of significante verstoring) op soort/habitat van soort of habitatype(n)

HABITATTOETS

Verslecheringstoets

Fase effectenanalyse project sec. mitigatie moet worden meegenomen
 Verdiepingsslag Voortoets

Passende beoordeling

Fase effectenanalyse Project + Cumulatie + Mitigatie
 Verdiepingsslag Voortoets

Oordeel bevoegd gezag: **Kans op (niet significant) negatief effect?**

nee

Vergunning wordt verleend

nee

Oordeel bevoegd gezag: **Kans op (niet significant) negatief effect?**

Vergunningverlening onder voorschriften en/of beperkingen

Oordeel bevoegd gezag: **Kans op (niet significant) negatief effect aanvaardbaar?**

maar zeker niet significant

Weigering vergunning

en mogelijk significant negatief effect

ADC-TOETS

ADC-toets

Fase: Alternatieven analyse

Fase: Belangen analyse

Fase: Compensatie analyse

Oordeel bevoegd gezag

Voldoet aan ADC criteria

Voldoet niet aan ADC criteria

Vergunningverlening onder voorschriften en/of beperkingen

Weigering vergunning

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 6 20606920
E. algemeen@eco-logisch.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 20167

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.